

JAARVERSLAG

OPBRENGSTEN

VSO DE BUITENHOF

2024-2025

Augustus 2025
E. de Groot
Psycholoog/kwaliteitsmedewerker

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Leerlingpopulatie	3
3.	Cognitieve opbrengsten	4
3.1	Inleiding	4
3.2	Diploma's en certificaten	4
3.3	Resultaten IVIO	5
3.4	Resultaten AMN.....	5
3.5	Resultaten Cito VO LVS	5
4.	Sociaal-emotionele opbrengsten	1
4.1	Inleiding	1
4.2	ZIEN!VO	1
4.3	Onderbouwing ZIEN! VO.....	1
4.4	Resultaten.....	2
4.4.1	Gedragcompetenties en leercompetenties	3
4.4.2	Leer- en leefklimaat	3
4.5	Conclusie en aanbevelingen	3
5.	Prestatieanalyse 2024-2025	5
5.1	Inleiding	5
5.2	Uitgangspunten prestatieanalyse 2024-2025.....	5
5.2.1	Bepaling van de schoolgroep	5
5.2.2	De indicatoren	6
5.2.3	Risico	6
5.3	Resultaten vso De Buitenhof	6
5.3.1	Behaald uitstroomniveau conform ontwikkelingsperspectief	6
5.3.2	Beoogd in relatie tot behaald einduitstroomniveau.....	6
5.3.3	Plaatsbestending	7
5.3.4	Tussentijdse uitstroom	8
5.3.5	Behaald uitstroomniveau vervolgonderwijs (einduitstroom).....	8
5.4	Conclusie.....	9

1. Inleiding

Dit verslag bevat een samenvatting van de verschillende opbrengsten die zijn behaald op VSO De Buitenhof in schooljaar 2024-2025. Hoofdstuk 2 beschrijft de leerlingpopulatie. Hoofdstuk 3 beschrijft de cognitieve opbrengsten. Hoofdstuk 4 beschrijft de sociale opbrengsten en hoofdstuk 5 bevat de prestatieanalyse over de uitgestroomde leerlingen in 2024-2025, aan de hand van het rekenmodel van de inspectie van het onderwijs.

2. Leerlingpopulatie

De leerlingpopulatie van vso De Buitenhof is divers en dynamisch. Dat wil zeggen, problemen en achtergronden van leerlingen lopen sterk uiteen en de samenstelling van de populatie wisselt sterk. De afgelopen jaren merken we onder andere een intensivering van psychische en gedragsproblematiek en grotere leerachterstanden bij startende leerlingen (brugklas). Het is onze taak om de kenmerken van de populatie zo goed mogelijk in kaart te brengen en het (taal)onderwijs zoveel mogelijk af te stemmen op de ondersteuningsbehoeften. We hebben het landelijk doelgroepenmodel gebruikt om onze populatie in kaart te brengen en aan de hand van de verschillende domeinen en zijn momenteel bezig hier verdieping in aan te brengen. Vervolgens zullen we op basis van hiervan een interventiekaart ontwikkelen, waarop gerichte, concrete en wetenschappelijk en evidence- onderbouwde interventies staan die leerkrachten richting geeft bij het onderwijzen van leerlingen met specifieke kenmerken.

Hieronder volgt een algemeen beeld van de leerlingpopulatie, ervan uitgaande dat er altijd leerlingen zijn die buiten dit profiel vallen, maar geldt voor tenminste 90%:

De meeste leerlingen op vso De Buitenhof hebben cognitieve capaciteiten op laaggemiddeld tot hooggemiddeld niveau. Bij veel leerlingen is er sprake van een disharmonisch intelligentieprofiel. Dat wil zeggen dat er grote discrepanties zijn tussen de verschillende cognitieve vaardigheden en dat sprake is van sterktes of zwaktes op het gebied van verbaal begrip, ruimtelijk inzicht, logisch redeneren en het opslaan en verwerken van informatie. Dat zegt iets over talenten van een leerling en voorkeuren voor een bepaalde denk- of leerstrategie. Daarnaast is er sprake van achterstanden op het gebied van (leren) leren en executieve functies. Leerlingen hebben vaak een onderbroken schoolloopbaan achter de rug en hebben relevante informatie en uitleg gemist, waardoor ze hiaten hebben in de basisvaardigheden. Denk hierbij aan spellingsregels, schrijf- en leesvaardigheid en tekstbegrip. Het is van belang hier in het aanbod rekening mee te houden en het onderwijsaanbod hierop af te stemmen om leerlingen zoveel en efficiënt mogelijk te laten profiteren van het onderwijs.

Bij de meeste leerlingen is er sprake van enige tot grote achterstand in sociaal-emotionele ontwikkeling, hetgeen een grote rol speelt in het functioneren op school. Oorzaken van deze achterstanden kunnen bijvoorbeeld zijn: een ontwikkelingsstoornis (ASS, ADHD), opvoedingsproblemen, problemen in de primaire steungroep of traumatische life events. Ze hebben negatieve ervaringen met school, concentratieproblemen, informatieverwerkingsproblemen, een laag zelfbeeld en -vertrouwen, etc.

De meeste leerlingen behalen op vso De Buitenhof didactisch eindniveaus tussen 1F (praktijkklassen) en 2F (vmbo- leerwegen). Om deze eindniveaus te kunnen behalen is het nodig dat er voldoende wordt tegemoet gekomen aan hun ondersteuningsbehoeften op sociaal-emotioneel en pedagogisch/didactisch gebied. Doordat er bepaalde voorkennis op het gebied van basisvaardigheden ontbreekt is het volgen van een methode niet voldoende, maar is het nodig om opdrachten aan te passen, extra instructie te geven, kennis aan te vullen, stof te herhalen en extra tijd en aandacht aan individuele leerlingen te besteden. Ook sluit de methode vaak niet aan bij de leerstrategieën van leerlingen. Hierdoor moet er in grote mate gedifferentieerd worden en is maatwerk noodzakelijk om aan te sluiten bij de leerstijl van leerlingen. Om tot leren te komen moet er veel aandacht worden besteed aan het opbouwen van een (werk)relatie, vertrouwen en het opdoen van succeservaringen. Leerlingen hebben hulp nodig bij het overzien van de stof, het stellen van vragen, reflecteren en structureren. Al deze bovenstaande kenmerken betekenen iets voor het leerstofaanbod en door middel van een cyclisch kwaliteitszorgsysteem zijn we continu bezig resultaten en

leerlingkenmerken te analyseren en op basis hiervan aanpassingen te doen en interventies in te zetten en ontwikkelen. In de beleidsplannen basisvaardigheden staat specifiek beschreven wat de leerlingkenmerken betekenen voor de betreffende vaardigheid (taal en rekenen-wiskunde). Volgens een cyclisch proces zullen we de leerlingpopulatie steeds meer specificeren, evalueren en aanpassen.

3. Cognitieve opbrengsten

3.1 Inleiding

De cognitieve jaaropbrengsten worden gemeten aan de hand van het Cito- leerlingvolgsysteem VO (onderbouw leer / vmbo leerwegen), AMN volgsysteem (onderbouw projectklassen), IVIO- certificaten en de behaalde diploma's en certificaten.

De methode-onafhankelijke didactische voortgang van leerlingen wordt jaarlijks gemeten met behulp van het CITO VO volgsysteem. Aan het begin van het VO- traject (september leerjaar 1) wordt Toets 0 afgenomen, vervolgens wordt in april/mei van elk leerjaar een volgtoets afgenomen (Toets 1 t/m Toets 3). De resultaten worden vergeleken met onze eigen gestelde streefdoelen en de landelijke benchmark, zodat we kunnen onderzoeken of we onze normen halen en of leerlingen op de juiste koers zitten richting het beoogde eindniveau. Daarnaast kunnen we zien hoe vso De Buitenhof presteert ten opzichte van het landelijk functioneringsniveau.

Wanneer de resultaten daar aanleiding toe geven worden ook de prestaties vergeleken tussen verschillende toetsvarianten van hetzelfde jaar en dezelfde toetsvariant van verschillende jaren. Op deze manier kunnen didactische resultaten in verschillende leerjaren met elkaar worden vergeleken zonder dat deze afhankelijk zijn van één specifieke groep leerlingen. In leerjaar 1 kan bovendien een vergelijking worden gemaakt tussen de resultaten op Toets 0, wanneer de leerlingen nog geen onderwijs hebben gehad van VSO De Buitenhof, en Toets 1, die later in het schooljaar wordt afgenomen na een aantal maanden onderwijs van VSO De Buitenhof.

De AMN- volgtoetsen worden twee keer per jaar afgenomen in de projectklassen. In deze klassen zitten onderbouw leerlingen waarbij een vmbo- niveau en -aanpak/methode niet passend is. Met behulp van de AMN- toetsen wordt bij startende leerlingen een nulmeting gedaan om het startniveau te bepalen. Vervolgens wordt bekeken of ze voldoende groei laten zien door later in het schooljaar de volgtoetsen af te nemen.

3.2 Diploma's en certificaten

De examenresultaten van 2024-2025 zijn als volgt:

	Variant	Aantal kandidaten/certificaten	Slagingspercentage
vmbo-bb	diploma	3	100%
	certificaten	1 / 6	100%
vmbo-tl	diploma	22	86%
	certificaten	3 / 12	100%

3.3 Resultaten IVIO

De IVIO- examens worden jaarlijks in juni afgenomen om het didactisch niveau van de bovenbouw leerlingen in uitstroombestemming, arbeid en Entree te volgen.

In juni 2025 werden de volgende resultaten behaald:

	Variant	Slagingspercentage	Gemiddelde cijfer
Nederlandse taal	KSE 1	87%	7,6
	KSE 2	100%	8,6
	KSE 3	75%	8,3
Rekenen wiskunde	KSE 1	73%	6,8
	KSE 2	77%	6,7
	KSE 3	67%	5,5
Engels	KSE 1	89%	7,7
	KSE 2	100%	8,5
	KSE 3	100%	6,5

Vergeleken met afgelopen schooljaar zijn de resultaten grotendeels vergelijkbaar, met uitzondering van Nederlandse taal KSE 3; daar is het slagingspercentage gestegen van 40 naar 75% en het gemiddelde cijfer van 4,6 naar 8,3.

3.4 Resultaten AMN

AMN wordt gebruikt als methodeonafhankelijk didactisch volgsysteem bij de projectklassen. De niveautoetsen van Volgsysteem AMN worden 2x per schooljaar afgenomen bij de projectleerlingen (onderbouw vso, leerjaar 1 en 2 met meer themagericht en projectmatig aanbod). Respectievelijk heeft 100 en 91% van de leerlingen het 1F- niveau nog niet behaald bij Nederlands en rekenen-wiskunde. Bij rekenen-wiskunde laten de meeste leerlingen een mooie groei zien, die boven de streefnorm van 5% tussen 2 afnames ligt. Vrijwel alle leerlingen scoren conform leerprofiel 4a of 4b; d.w.z. uitstroom naar beschutte of reguliere arbeid.

3.5 Resultaten Cito VO LVS

Onderstaande tabel (1.1) geeft een overzicht van de resultaten op functionerings- en referentieniveau. In deze paragraaf zullen de volgende afkortingen regelmatig worden gebruikt:

NE LV: Nederlandse leesvaardigheid
 NE WS: Nederlandse woordenschat
 EN LV: Engelse leesvaardigheid
 EN WS: Engelse woordenschat
 RW: rekenen-wiskunde

In de analyse wordt de nadruk gelegd op de resultaten van Nederlandse leesvaardigheid en rekenen-wiskunde. Daarnaast wordt aangegeven of de volgende ambities zijn behaald:

1. De behaalde functioneringsniveaus zijn voldoende vergeleken met het landelijke niveau. Dat wil zeggen: er wordt niet meer dan landelijk onder de toetsniveaus gescoord.
2. De behaalde referentieniveaus zijn voldoende vergeleken met het landelijke niveau.
3. De eigen gestelde streefdoelen t.a.v. referentieniveau zijn behaald (zie tabel 1.2)

Op alle toetsniveaus en leerjaren wordt er boven de gemiddelde landelijke functionerings- en referentieniveaus gepresteerd. Ook wordt overal op of boven het getoetste niveau gepresteerd.

Wat betreft de behaalde referentieniveaus worden de eigen gestelde normen regelmatig niet behaald. Dit is nu al meerdere jaren zo, vooral bij vmbo-bb. We merken dat het niveau van de startende leerlingen in leerjaar 1 is gedaald. Het eind- referentieniveau 1F van het basisonderwijs voor leerprofiel 6 (uitstroom naar vmbo-bb/kb/gt) wordt vaak niet behaald; dat was bij leesvaardigheid en rekenen bij resp. 50% en 68% van de startende bb leerlingen en 18% en 22% van de tl leerlingen het geval. Dit is opgepakt met de reken- en taalcoördinator en besproken in opbrengsten teamoverleg met docenten. Wanneer normen een aantal keren niet worden behaald kan er ook voor worden gekozen deze omlaag bij te stellen. Dit moet zorgvuldig worden overwogen, omdat het ervoor kan zorgen dat achterstanden minder zichtbaar of urgent worden.

Met name bij rekenen-wiskunde op vmbo-bb niveau zijn de achterstanden bij start groot. Anders dan bij Nederlands lukt het ook minder goed deze in te halen en functioneert een aanzienlijk deel van de leerlingen nog niet op 1F (43% in leerjaar 2). Opvallend is ook geen groei tussen T0 en T1. Het eindniveau 2F zal voor een deel van deze leerlingen niet meer haalbaar zijn, zelfs met extra ondersteuning. Aanbevolen wordt zo vroeg mogelijk in de schoolcarrière achterstanden extra aan te pakken, zodat al eerder de inschatting kan worden gemaakt of het uitstroomprofiel met bijpassend uitstroomniveau passend is voor de leerling. Daarbij is het belangrijk dat basisschoolstof (groep 6-7) wordt herhaald en geautomatiseerd, om zo een sterkere basis te creëren om te kunnen doorgroeien naar 1F en 2F. Dit is besproken met teamleider en taal- en rekencoördinator en zal worden meegenomen in de plannen (ontwikkelplan basisvaardigheden) van 2025-2026.

AMN

De niveautoetsen van Volgsysteem AMN worden 2x per schooljaar afgenomen bij de projectleerlingen (onderbouw vso, leerjaar 1 en 2 met meer themagericht en projectmatig aanbod).

Respectievelijk heeft 100 en 91% van de leerlingen het 1F- niveau nog niet behaald bij Nederlands en rekenen-wiskunde. Bij rekenen-wiskunde laten de meeste leerlingen een mooie groei zien, die boven de streefnorm van 5% tussen 2 afnames ligt. Vrijwel alle leerlingen scoren conform leerprofiel 4a of 4b; d.w.z. uitstroom naar beschutte of reguliere arbeid.

Toetsvariant	NELV	NEWS	RW	ENLV	ENWS	NE LV						RE					
						<1F	1F	2F	3F	land. norm	eigen norm?	<1F	1F	2F	3F	land. norm	eigen norm?
T0vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	50	32	14	5	ja	nee	68	32	0	0	ja	nee
T0vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	18	29	53	0	ja	net niet	22	70	8	0	ja	nee
T1vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	41	41	14	5	ja	nee	68	32	0	0	ja	nee
T1vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	18	29	47	6	ja	ja	6	59	35	0	ja	ja
T2vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	18	64	18	0	ja	nee	43	52	5	0	ja	nee
T2vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	6	13	75	6	ja	ja	0	50	44	6	ja	ja
T3vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	15	20	45	20	ja	nee	0	35	45	20	ja	ja

Tabel 2.1 Resultaten functioneringsniveaus en referentieniveaus 2024-2025

Didactische streefdoelen Nederlands en rekenen-wiskunde						
		leerjaar 1	leerjaar 2	leerjaar 3	leerjaar 4	eindniveau
vmbo- basis	cito	85% >= 1F	95% >= 1F	100% 1F	100% 2F	100 % 2F
		15% <1F	5% <1F	50% 2F		
vmbo- kgt	cito	85% >= 1F	95% 1F	100% 1F	100% >= 2F	100% >= 2F
		15% <1F	40% >= 2F	60% >= 2F		

Tabel 2.2 Didactische streefdoelen Nederlands en rekenen-wiskunde

4. Sociaal-emotionele opbrengsten

4.1 Inleiding

“Om te kunnen leren, talenten te ontwikkelen en op te groeien tot gezonde volwassenen is het van belang dat leerlingen zich prettig en veilig voelen op school.”

Een veilig gevoel hebben is de eerste basisvoorwaarde om te kunnen leren. Bij de meeste leerlingen binnen Stichting Alterius gaat dat veilig voelen echter niet vanzelf. Vaak hebben ze in hun jonge leven al veel belastende of traumatische ervaringen opgedaan en vinden ze het vanwege hun problematiek moeilijk om dit een plek te geven. Zo ervaren ze situaties al gauw als bedreigend en weten niet adequaat te reageren in sociale contexten. Dit in acht nemend, samen met de voorwaardelijkheid te kunnen leren, is het extra belangrijk om het veiligheidsgevoel van de leerlingen te monitoren en op tijd in te grijpen wanneer blijkt dat dit gevoel wordt bedreigd.

4.2 ZIEN!VO

ZIEN! VO is een expertsysteem dat het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen in het v(s)o in kaart brengt door middel van vragenlijsten, die over de leerling kunnen worden ingevuld door leerkrachten en de leerling zelf. Onderdeel hiervan is het sociale veiligheidsgevoel. Op VSO De Buitenhof wordt minimaal één keer per schooljaar de Zien! vragenlijst afgenomen om zo een beeld te krijgen van het door de leerlingen ervaren leer- en leefklimaat en door de leerkrachten geobserveerde sociale competenties van de leerlingen. De vragenlijsten van ZIEN! VO zijn opgebouwd uit een aantal stellingen, die ieder weer bestaan uit een stelling en een tegenstelling. De gebruiker geeft d.m.v. een vierpuntsschaal aan of de stelling of de tegenstelling meer op deze leerling van toepassing is. Bij de leerlingvragenlijsten zijn de stellingen in 'ik' vorm weergegeven.

ZIEN! VO hanteert drie graadmeters, die informatie geven over het welbevinden, autonomiebeleving en de betrokkenheid van de leerling. De overige dimensies gaan in op de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied, leren en veiligheid. De drie graadmeters geven aan in hoeverre de leerling in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. Dimensie Veiligheid geeft een beeld over de mate waarin een leerling zich sociaal, psychisch en fysiek veilig voelt op school. Zoals al eerder vermeld is het ervaren van veiligheid een basisvoorwaarde om tot leren te kunnen komen, zeker bij de toch al sociaal kwetsbare doelgroep van vso De Buitenhof. De inspectie van het onderwijs beoordeelt of het veiligheidsbeleid van de school voldoende is en let er daarbij vooral op of een school de veiligheidsbeleving van leerlingen monitort en (als dat nodig is) maatregelen neemt tot verbetering. In de wet is geregeld dat een school de monitoringsgegevens aan de inspectie beschikbaar stelt. ZIEN! voldoet aan de wettelijke eisen als meetinstrument voor de Sociale Veiligheidsmonitor van de inspectie. De gemiddelde resultaten op schoolniveau van de schalen welbevinden, veiligheidsbeleving en aantasting veiligheid worden jaarlijks automatisch doorgegeven aan de inspectie.

4.3 Onderbouwing ZIEN! VO

De ZIEN! gaat uit van de zelfdeterminatietheorie van Deci en Ryan, die veronderstelt dat er drie psychologische basisbehoeften zijn: competentie, autonomie en relatie. De vervulling van deze basisbehoeften is voorwaardelijk voor een positief en veilig leer- en leefklimaat in de klas, wat op zijn beurt weer zorgt voor een veilig gevoel en minder disruptief gedrag. De drie basisbehoeften zijn verweven in de graadmeters van de ZIEN!, namelijk *betrokkenheid*, *welbevinden* en *autonomie*. Deze graadmeters zijn belangrijke kwaliteitsindicatoren voor het onderwijsproces. Een aanpak die is gericht op het vergroten van de drie graadmeters heeft

een positief effect op zowel de sociaal-emotionele als didactische opbrengsten van een school. Daarnaast kan onafhankelijk worden gemeten of leerlingen sociale competenties hebben ontwikkeld die in lijn zijn met hun ontwikkelingsperspectief, of er is voldaan aan de basisvoorwaarden om leerlingen in staat te stellen om te leren en ontwikkelen en of ze profiteren van het aanbod gericht op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. De ZIEN! kan zo op het niveau van de individuele leerling (ontwikkelingsperspectief), klas en schoolniveau worden gebruikt om ondersteuningsbehoeften, (sociale) opbrengsten en effecten van interventies te meten. VSO De Buitenhof heeft eigen normen en ambities gesteld met betrekking tot de groepsgemiddeldes van de verschillende domeinen van de ZIEN! om zo een beeld en een oordeel te kunnen vormen over de sociale opbrengsten.

4.4 Resultaten

Tabel 4.1 laat per klas de gemiddelde groepsscores zien op de leerkracht- en leerlingvragenlijst. De groepsgemiddeldes zijn gecategoriseerd op basis van de legenda van ZIEN! en tevens afgezet tegen de opgestelde groepsnorm. Door ZIEN! zijn normen gekoppeld aan de verschillende leerprofielen van het landelijk doelgroepenmodel vo m.b.t. de ondersteuningsbehoefte op het gebied van sociale ontwikkeling en leren en ontwikkelen. Deze normen zijn als groepsnormen overgenomen en zijn gebaseerd op het niveau, uitstroomprofiel en leerjaar van de leerlingen in de betreffende klas. Daarnaast worden de groepsgemiddeldes nog afgezet tegen de normen die afgelopen schooljaar zijn opgesteld voor de domeinen die we als school extra belangrijk vinden. Vanuit ZIEN! wordt geadviseerd om voor de normen met betrekking tot de graadmeters en sociale veiligheid de leerling ervaringen bepalend te laten zijn en voor de normen van de sociale gedrags- en leercompetenties de observaties van de leerkrachten.

Hieronder de legenda van de resultatentabellen:

Legenda	
Gemiddelde (kleuren op basis van groepsscores):	4 = positieve stelling helemaal eens
	3-3,9 = positieve stelling een beetje eens
	2,5-2,9 = negatieve stelling een beetje eens
	2-2,4 = negatieve stelling een beetje eens
	1-1,9 = negatieve stelling helemaal eens
Gemiddelde (kleuren op basis van groepsnorm):	Score kleiner dan groepsnorm
	Score groter dan of gelijk aan groepsnorm
Percentage afnames paars en	% leerlingen dat scoort tussen 1-2,9
	% leerlingen in paars en oranje ligt boven de
Percentage afnames in paars	% leerlingen dat scoort tussen 1-1,9
	% leerlingen in paars ligt boven de gestelde
Percentage afnames in oranje	% leerlingen dat scoort tussen 2-2,9

4.4.1 *Gedragscompetenties en leercompetenties*

Wat betreft de door de mentoren/docenten geobserveerde gedragscompetenties valt op dat impulsbeheersing schoolbreed als minst ontwikkelde gedragscompetentie naar voren komt.

Op klasniveau wordt deze gedragscompetentie ook het meest en vaakst onder de groepsnorm gescoord, namelijk bij 38% van de klassen scoort impulsbeheersing onder de groepsnorm. In beide bb- klassen en een van de projectklassen zijn de scores het laagst (resp. 2,4 2,5 en 1,8). Omdat het onderbouw klassen betreft is er nog wel tijd om naar de eindnorm toe te werken, echter het is wel duidelijk dat hier een ondersteuningsbehoefte ligt bij de leerlingen die aandacht behoeft.

Wat betreft de leercompetenties valt schoolbreed op dat creativiteit het laagst scoort. Samen met aanpakgedrag scoort deze competentie ook het vaakst onder de groepsnorm (resp. 38% en 42%).

In 2 van de brugklassen (1 bb en 1kgt) wijken de scores het meest af van de groepsnorm (2,4 ten opzichte van 3). Ook hier geldt dat er nog genoeg tijd is om aanpakgedrag en creativiteit tot ontwikkeling te brengen, maar er wel een duidelijke ondersteuningsbehoefte aanwezig is in deze klassen om het huidige uitstroomperspectief te kunnen behalen.

De scores onder de 3 in de tl 3 en 4 klassen zijn meer significant, omdat er nog minder tijd is om naast het drukke PTA aan gedrags- en leercompetenties te werken. Lagere scores kunnen impliceren dat leerlingen nog niet klaar zijn om naar een vervolgopleiding op het beoogde uitstroomniveau uit te stromen.

4.4.2 *Leer- en leefklimaat*

Het door de leerlingen zelf ervaren leer- en leefklimaat wordt bepaald door de scores op de graadmeters betrokkenheid, autonomiebeleving en welbevinden (zelfvertrouwen, relatie docent, relatie medeleerlingen) en veiligheidsbeleving en -aantasting.

Zelfvertrouwen scoort over het algemeen het laagst; in 44% van de klassen scoort zelfvertrouwen onder de groepsnorm, vooral in leerjaar 2 en 3 bb/kb. Deze klassen scoorden vorig jaar (leerjaar 1) ook al lager op deze sociale competentie. Voor deze leerlingen is extra ondersteuning nodig om de overstap naar de bovenbouw, andere locatie en intensiever examenprogramma te maken of te kunnen voortzetten.

Aantasting veiligheid scoort het beste van alle domeinen en ook overal boven groepsnorm en (ruim) boven de 3. Dat betekent dat leerlingen weinig pestgedrag, discriminatie of fysiek grensoverschrijdend gedrag ervaren.

Ook veiligheidsbeleving scoort hoog en boven de groepsnormen, behalve bij één bb/kb 3 klas. Dit is opvallend aangezien aantasting veiligheid juist zeer hoog scoort (3,8). Deze scores zullen verder worden onderzocht op individueel niveau.

4.5 **Conclusie en aanbevelingen**

Schoolbreed komt naar voren dat de veiligheidsbeleving en de mate waarin deze wordt aangetast zeer positief wordt bevonden, door zowel de leerlingen zelf als de docenten. Over het algemeen wijken de scores van de leerlingen niet veel af van die van de docenten, wat ook positief is. De meeste verschillen zitten op het gebied van leer- en leefklimaat, waarbij de leerlingen autonomiebeleving, zelfvertrouwen, creativiteit en aantasting veiligheid als minder positief ervaren dan de docenten. De verschillen zijn echter vrij klein (bij alle 0,3), waarbij aantasting veiligheid bij beiden al zeer positief scoort (leerlingen 3,5 en docenten 3,9). De verschillen in ervaren en geobserveerde autonomiebeleving, zelfvertrouwen en creativiteit zijn meer relevant om te benoemen, zeker omdat deze laatste twee ook schoolbreed als minst ontwikkelde domeinen naar voren komen. Zowel autonomiebeleving als zelfvertrouwen worden door de leerlingen minder ervaren dan door de docenten wordt gezien. Bij creativiteit is dit juist andersom; dit wordt door de leerlingen meer ontwikkeld

gezien dan door docenten. Domein creativiteit gaat over het kunnen bedenken van oplossingen of alternatieven. Hiervoor heb je onder andere zelfvertrouwen nodig en het gevoel dat het aandragen van bijv. een alternatieve oplossing invloed kan hebben. Juist deze vaardigheden zijn vaak onderontwikkeld bij onze leerlingpopulatie. Ook ontbreekt het hen vaak aan cognitieve flexibiliteit en beperkte sociale vaardigheden, wat belemmerend werkt bij het uitvoeren en ontwikkelen van de betreffende domeinen. In de belangrijkste basisvoorwaarde om tot leren te komen, namelijk een veilig en positief leerklimaat, is al voldaan. Het is nu belangrijk om de leerlingen nog extra te ondersteunen in het verder ontwikkelen van zelfvertrouwen, autonomiebeleving en creativiteit en ze ook tools mee te geven voor het reguleren van impulsen en het aanpakken van taken. Deels verwachten we dit te realiseren middels het uitvoeren van de effectieve didactiek die middels het leertraject 12 Bouwstenen wordt aangeleerd. Immers, door de betreffende bouwstenen toe te passen bij het lesgeven, zoals bijvoorbeeld het ophalen van voorkennis en het benoemen van het lesdoel, krijgen leerlingen meer zelfvertrouwen en verbetert ook de taakaanpak doordat ze doelgerichter werken. De autonomiebeleving kan worden verbeterd door leerlingen (binnen kaders) wat meer vrijheid te geven in de uitvoering van opdrachten, te denken aan de volgorde waarin ze werken of de manier waarop ze laten zien dat ze iets beheersen (bijv. door presentatie of mindmap). Dit doet ook weer aanspraak op hun creativiteit. Het is uiteraard belangrijk ze bij dit proces voldoende te ondersteunen. Naast bovenstaande aanbevelingen is het aan te raden om structureel/thematisch aandacht te besteden aan sociale vaardigheden (bijv. zelfvertrouwen) en executieve functies (bijv. taakaanpak en cognitieve flexibiliteit).

	01 Betrokkenheid	02 Autonomiebeleving	WELBEVINDEN	03 Welbevinden, Zelfvertrouwen	04 Welbevinden, Relatie docent	05 Welbevinden, Relatie leerlingen	RUIJTENEMEND GEDRAG	06 Sociaal initiatief	07 Sociale autonomie	RUIJTGEVEND GEDRAG	08 Impulsbeheersing	09 Sociale flexibiliteit	10 Inlevingsvermogen	11 Aangepakgedrag	12 Digitale vaardigheden	13 Creativiteit	14 Aantasting veiligheid	15 Veiligheidsbeleving
docent	3,0	3,5	3,3	3,1	3,4	3,4	3,2	3,1	3,3	3,1	2,9	3,0	3,2	3,0	3,3	2,9	3,9	3,4
leerling	3,1	3,2	3,0	2,8	3,2	3,2	3,1	3,0	3,2	3,2	3,1	3,2	3,3	3,1	3,4	3,2	3,5	3,4
verschil	-0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,3	0,4	0,0

5. Prestatieanalyse 2024-2025

5.1 Inleiding

Elk jaar vraagt de onderwijsinspectie scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs de opbrengstgegevens aan te leveren. De inspectie gebruikt de data bij de monitoring van de onderwijskwaliteit en het detecteren van risico's. In het Onderzoekskader 2017 dat vanaf 1 augustus 2017 van kracht is, presenteert de onderwijsinspectie deze jaarlijkse risicodetectie als de 'jaarlijkse prestatieanalyse'. De prestatie betreft de onderwijskwaliteit en het financieel beheer. De analyse geeft antwoord op de vraag 'laten de prestaties van het bestuur en haar school/scholen risico's zien die nadere analyse vergen?' Bij een vermoeden van risico's, voert de onderwijsinspectie een expertanalyse uit. Besturen worden op de hoogte gesteld van de uitkomst van de prestatieanalyse.

Binnen Alterius wordt de analyse ook gebruikt om per indicator te onderzoeken hoe onze scholen presteren ten opzichte van de landelijke gemiddeldes voor (v)so, waarna we een mening vormen over onze prestatie en indien nodig een ambitie stellen om de betreffende indicator te verbeteren. Omdat de landelijke scores ten tijde van het uitvoeren van deze prestatieanalyse nog niet bekend zijn voor het betreffende schooljaar worden de normen van het voorgaande schooljaar (2022-2023) gebruikt.

Eerdere jaren werden scholen onderscheiden in twee referentiegroepen, waarbij de percentages uitgestroomde leerlingen met een IQ boven of onder de 70 bepalend was. Omdat uit onderzoek van de inspectie is gebleken dat verschillen in uitstroombatronen voornamelijk te verklaren zijn door de leerlingpopulatie van de scholen worden de scholen vanaf 2023 onderscheiden in 6 clusters op basis van de ondersteuningsbehoeften van het merendeel van de leerlingenpopulatie op school. Deze ondersteuningsbehoeften worden jaarlijks aangegeven in de vragenlijst uitstroomgegevens en komen voort uit de mogelijkheden die in het Register Instellingen Onderwijs (RIO) opgegeven kunnen worden als doelgroepenonderwijsvormen. Door deze aanpassing is de indicator 'IQ in relatie tot behaald uitstroomniveau' komen te vervallen. Nieuw is de indicator 'Beoogd in relatie tot behaald uitstroomniveau'. Door de verandering in de vergelijkingsgroep en de verandering van indicator kan niet alle data één-op-één vergeleken worden.

5.2 Uitgangspunten prestatieanalyse 2024-2025

5.2.1 *Bepaling van de schoolgroep*

Afhankelijk van de geselecteerde ondersteuningsbehoefte(n) worden de scholen ingedeeld in één van de zes types:

- Cluster 1: communicatie – visuele beperkingen, visueel meervoudig beperkt
- Cluster 2: communicatie – doofheid, slechthorendheid
- Cluster 2+EMB: communicatie – doofblindheid, doof meervoudig beperkt, slechthorend meervoudig beperkt
- Cluster 3: fysiek en/of medische situatie
- Cluster 4: sociaal emotioneel ontwikkelen
- Cluster 3/4: leren en ontwikkelen, combinaties van fysiek of medische situatie en sociaal emotioneel ontwikkelen. De Buitenhof behoort tot schoolgroep Cluster 4.

5.2.2 De indicatoren

Op basis van de vragenlijst opbrengsten worden er 5 indicatoren gebruikt voor de prestatie-analyse (v)so:

1. Behaald uitstroomniveau op school conform ontwikkelingsperspectief;
2. Beoogd in relatie tot behaald uitstroomniveau op school (m.i.v. 2023);
3. Plaatsbestendiging;
4. Tussentijdse uitstroom;
5. Behaald uitstroomniveau vervolgonderwijs.

Alleen uitstroomgegevens van leerlingen die langer dan 6 weken stonden ingeschreven op een niet-residentiële locatie van de school worden meegenomen in de bevraging en analyse van de inspectie.

5.2.3 Risico

De grenzen per indicator uit de vragenlijst uitstroomgegevens worden bepaald op basis van de beschikbare informatie van alle scholen en is per onderwijssoort (so/vso) en cluster/IQ-groep verschillend. Per indicator is er een rangorde van waarden gemaakt en wordt er getoond bij welke score respectievelijk 25%, 50% of 75% van de scholen kan worden onderscheiden. Bijvoorbeeld: als het 75e percentiel op de score 83% ligt, dan betekent dat 75% van de scholen in dit cluster een score van 83% of lager heeft. De percentiellijnen geven geen ondergrens, signaleringswaarde of minimum weer, maar zijn bedoeld om de positie van de school ten opzichte van andere vergelijkbare scholen weer te geven.

5.3 Resultaten vso De Buitenhof

Hieronder volgen de prestatie-indicatoren met daarbij uitleg en resultaten van vso De Buitenhof van de schoolverlaters in 2024-2025.

5.3.1 Behaald uitstroomniveau conform ontwikkelingsperspectief

Bij uitstroom op school conform het niveau van het ontwikkelingsperspectief gaat het vanaf 2021-2022 om het uitstroomniveau waarop de school de leerling heeft gebracht ten opzichte van het verwachte uitstroomniveau dat is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP). Het gaat daarbij om het verwachte niveau dat is opgenomen in het ontwikkelingsperspectief bij de start van het schooljaar van uitstroom. Indien een leerling nog niet op school zat bij de start van het schooljaar, is er gekeken naar het verwachte niveau in het opgestelde OPP bij binnenkomst. Er wordt alleen gekeken naar de einduitstroom.

Bij vso De Buitenhof waren er in 2024-2025 68 einduitstromers. Daarvan heeft 78% het uitstroomniveau volgens OPP behaald. Dit percentage ligt in percentiel 0-25 vergeleken met de andere vso's in Nederland.

uitstroom = OPP	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%
Cluster 4	0	80	87,03	94,66

5.3.2 Beoogd in relatie tot behaald einduitstroomniveau

Deze indicator is een verdieping van de indicator 'Behaald uitstroomniveau op school conform OPP'. Er worden punten toegekend aan het beoogde uitstroomniveau en het behaalde uitstroomniveau en daarmee wordt het OPP-verschilpunt berekend per leerling. Voor deze indicator geldt dat een zo laag mogelijk verschilpunt gewenst is.

Beoogd niveau	Punten	Behaald niveau	Punten	OPP	Aantal leerlingen	Verschilpunt
mbo 1	8	mbo 1	8	op	11	0
mbo 2	9	mbo 2	9	op	10	0
mbo 2	9	reguliere arbeid	8,5	onder	1	1,5
mbo 2	9	dagbest. arbeid	6	onder	2	6
mbo 3	10	mbo 3	10	op	3	0
mbo 4	10	mbo 4	10	op	14	0
mbo 4	10	dagbest. arbeid	6	onder	2	8
mbo 4	10	mbo 3	10	op	1	0
reguliere arbeid	8,5	reguliere arbeid	8,5	op	8	0
reguliere arbeid	8,5	dagbesteding act.	5,5	onder	2	6
soc. werkvoorz.	7	soc. werkvoorz.	7	op	3	0
dagbesteding ar.	6	dagbesteding ar.	6	op	3	0
dagbesteding ar.	6	dagbesteding bel.	5	onder	1	1
dagbesteding act.	5,5	dagbesteding act.	5,5	op	2	0
dagbesteding bel	5	dagbesteding bel.	5	op	2	0
Totaal					66	22,5

Zoals uit bovenstaande tabel kan worden opgemaakt stroomden van cohort 2023-2024 53 leerlingen uit (einduitstroom). Van deze leerlingen:

- zijn er 50 uitgestroomd op het niveau zoals beoogd in het OPP van het jaar van uitstroom
- is er 1 uitgestroomd naar reguliere arbeid, terwijl er werd beoogd deze leerling te laten uitstromen naar mbo niveau 1 (hoger niveau dan beoogd volgens puntensysteem)
- zijn er 2 uitgestroomd op een lager niveau uitgestroomd dan beoogd. Eén leerling behaalde niveau beschutte arbeid in plaats van Entree, de andere leerling zakte voor het vmbo- tl examen en stroomde uit op mbo niveau 2.

Het gemiddelde OPP verschilpunt komt hiermee op 0,34. De grenswaarde van het 75e percentiel ligt op 0,29; dat betekent dat het verschilpunt bij de meeste (>75%) van de andere vso's lager is dan op de Buitenhof en dat het beoogd en behaald uitstroomniveau op De Buitenhof vaker dan landelijk van elkaar afwijken.

De afgelopen schooljaren was het verschilpunt voor vso De Buitenhof lager (0,09-0,12). Voornamelijk leerlingen die voor een vmbo- diploma zouden gaan (vmbo-bb of vmbo-tl) hebben bijgedragen aan dit relatief grote gemiddelde verschilpunt. De oorzaak ligt mogelijk in een verzwaring van met name psychiatrische problematiek bij leerlingen met hogere cognitieve capaciteiten die we de laatste jaren steeds meer zien toenemen. Ook kan het in het geval van de bb- leerlingen liggen aan het inclusietraject met het Herle College, waardoor eerder duidelijk wordt dat een examentraject niet passend is voor betreffende leerlingen.

beoogd/behaald	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%
Cluster 4	0	0,06	0,17	0,29

5.3.3 Plaatsbestendinging

Bij de bestendinging gaat het om de vraag of leerlingen die in het schooljaar 2023-2024 zijn uitgestroomd op 1 oktober 2025 nog steeds op een uitstroombestemming van hetzelfde niveau verblijven. Het percentage leerlingen waarbij dit aan de orde is, is bepalend voor deze

indicator. Het gaat hierbij om zowel de tussentijdse uitstroom als de einduitstroom. Op het moment van schrijven zijn de bestendigungsgegevens nog niet verzameld; deze informatie zal in december 2025 worden toegevoegd aan deze rapportage.

bestendingig	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%
Cluster 4	0	52,18%	67,09%	77,25%

5.3.4 Tussentijdse uitstroom

Bij de tussentijdse uitstroom gaat het om het percentage uitstroom naar regulier onderwijs ten opzichte van het percentage uitstroom naar speciaal onderwijs.

In 2024-2025 stroomde 36% tussentijds uit naar regulier vo. Dit percentage ligt in percentiel 25-50 en ligt daarmee iets onder het gemiddelde vergeleken met de andere vso's in Nederland.

tussentijdse uitstr	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%
Cluster 4	0	25	51,28	75

5.3.5 Behaald uitstroomniveau vervolgonderwijs (einduitstroom)

Bij deze indicator gaat het om de verhouding tussen het percentage leerlingen van het cohort dat uitstroomt naar vervolgonderwijs ten opzichte van het percentage dat uitstroomt naar arbeid. Het percentage uitstroom naar vervolgonderwijs is bij deze indicator bepalend.

Uitgestroomd in schooljaar 2024-2025	Aantal leerlingen
Naar vervolgonderwijs	36
Naar arbeid/dagbesteding	30
Totaal	66

Het percentage leerlingen dat in schooljaar 2024-2025 naar vervolgonderwijs is uitgestroomd op de VSO afdeling van De Buitenhof in Heerlen is 54,5%. Deze ligt daarmee in percentiel 0-25 vergeleken met andere vso's in hetzelfde cluster (4) in Nederland, wat betekent dat minimaal 75% van de andere vso's in Nederland een grotere uitstroom naar vervolgonderwijs hebben dan De Buitenhof.

tussentijdse uitstr	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%
Cluster 4	0	63,52	84,75	100

5.4 Conclusie

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de prestatieanalyse van de afgelopen vier schooljaren weer.

Indicator	22-23		23-24*		24-25*	
	50-75	67% vo	25-50	69,8% vo	0-25	54,5% vo
1. Einduitstroom	50-75	67% vo	25-50	69,8% vo	0-25	54,5% vo
2. Bestemming-IQ	0-25	8,49-5,6=2,89	n.v.t.	-	n.v.t.	-
3. Bestendinging*	75-100	86,3%	75-100	82,7%		nog niet bekend
4. Tussentijds uit	50-75	37,5% reg. vo	75-100	80% reg. vo	25-50	36% reg. vo
5. Uitstroom=OPP	75-100	95,71%	75-100	92,5%	0-25	78%

Uit de tabel en grafiek blijkt dat alle indicatoren vergeleken met de landelijke benchmark over de jaren heen vrij constant zijn. Alleen dit laatste schooljaar is er wel een neergaande trend te zien wanneer de resultaten worden vergeleken met andere vso's in Nederland. Deze trend geldt voor alle indicatoren waarvan de resultaten momenteel bekend zijn. Dat wil zeggen; vergeleken met vorige jaren en de overige vso's in Nederland stroomden er dit schooljaar minder leerlingen uit naar vervolgonderwijs en tussentijds naar regulier voortgezet onderwijs. Daarnaast werd er in het schooljaar van uitstroom vaker het uitstroomprofiel/-niveau aangepast. De belangrijkste oorzaak hiervoor is een verzwarening en verdichting van ernstige psychiatrische problematiek bij met name de leerlingen met hogere cognitieve capaciteiten (leerlingen die cognitief gezien in staat zouden zijn om een vmbo-tl diploma of hoger te behalen, maar beperkt worden door ernstige psychiatrische problematiek). Deze trend zal ook in de evaluatie/aanpassing van de leerlingpopulatie worden meegenomen en vervolgens zullen er consequenties zijn voor ons ondersteuningsaanbod. Ook zou het kunnen komen doordat eerder in de schoolcarrière zichtbaar wordt dat voor bepaalde leerlingen het examentraject niet passend is (vanwege problematiek en/of motivatie) vanwege het inclusietraject met het Herle College. De tussentijdse uitstroom naar regulier vo ligt na een piek afgelopen schooljaar weer op het niveau van het jaar daarvoor. We merken dat het steeds minder haalbaar wordt om leerlingen terug te plaatsen in het regulier vo vanwege de verdichting van de problematiek. Toch zetten we ons actief in m.b.t. het organiseren van inclusief onderwijs, o.a. door het inclusietraject met het Herle College. De tussentijdse uitstroom ligt qua percentage regulier vo fors hoger dan de afgelopen jaren. De trends zullen we met het management team nauwgezet blijven volgen.

